

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja raz en nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 61.

V Ljubljani, četrtek dne 14. marca 1918.

Leto II.

Javen ženski shod

se bo vršil

v nedeljo dne 17. t. m. ob 3. popoldne

v restavraciji

„Narodnega doma“ v Ljubljani

z naslednjim dnevnim redom:

== Mir. — Volilna pravica in žene. ==

Poroča sodrug Kopač.

Žene, na plan!

Leta 1910. se je vršil v Kodaču na Dan-
skem mednarodni zbor žena ki je sklenil, da
naj se zbere vsako leto v gotovo dobo žene na
manifestacijsko zborovanje, na katerem naj
predlože svoje zahteve v političnem, kultur-
nem in gospodarskem pogledu. V Avstriji se
je vršil prvi tak »ženski dan« 19. marca 1911.
Žene v naši državi so ta dan prvič proglasile,
kaj hočejo. Od te dobe se je začela razvijati
ženska organizacija, zlasti med nemškimi in
češkimi delavskimi ženami. Pri nas na Slove-
nskem so bili vstvarjeni početki že preje. V
Ljubljani je n. pr. žensko društvo »Veda« zbralo
zavedne proletarke. V Ljubljani, v Trstu in
drugod so se žene zbirale z moškimi sodrugi.
Tudi »Ženski List« smo imeli...

Prišla je vojna. Vse, kar se je lepo razvi-
jalo, kar je kazalo, da bo obrodilo obilo sadov
— vse je moralo prenehati. Govorili so le to-
dovi, puške in drugo morilno orodje. Vojna je
zadušila vse...

Težnja po miru je težnja po delu, po raz-
voju. Če izrekamo željo po miru, če želimo, da
se konča klanje med narodi, izrekamo, da naj
preneha vse, kar nas razdružuje in kar nas za-
držuje v delu za boljše biti...

Ženska zborovanja, ki se vrše ta mesec po
vsej Avstriji, povzdigajo glas po koncu vojne.
Na Slovenskem je tudi potreba, da povedo
žene na svojih zborovanjih, da imajo dovolj
vojn in vsega, kar je v zvezi z vojno in radi
vojne.

Žene na plan! Resni so časi in — če
trpimo, če prenašamo vsa gorja, — ali naj ne
bodo naše zahteve po soočanju v družbi
glasne in jasne?! Ali naj nimamo pravice in
dolžnosti povedati to, česar je naše srce
polno?!

Dne 17. maja — na plan! Zberimo se na
shodih in povejmo, kaj hočemo. Žene na plan!
Tudi me udeležujemo sklep žena, zbranih pred
leti na svetovnem ženskem kongresu!

DR. H. TUMA:

O Poljaki.

I.

Poljaki so razdeljeni na tri vladarstva: Nemško,
Avstrijsko in Rusko. Šteli so po statistični tabeli Hart-
lebenovi iz l. 1917 v Nemčiji 3.500.621, z Mazuri 105.754
in Kašubi 55.408, skupaj 3.661.783, v Avstriji 4.967.984
in v Rusiji 7.931.307, vsega 16.561.074. Prof. Niederle
šteje jih le 16.109.350. Poljaki tega števila ne prizna-
vajo, ker si prištevajo velik del Litvinov, Belo- in Ma-
lorusov. Poljaki sami nikjer ne segajo do morja, pač
pa sorodni Kašubi (Polabci) kakih 50 km na široko ob
skrajni zahodni meji Pruske.

Jedro zgodovinske Poljske je bilo med Odro in
Vislo, kjer so stanovali za davno Poljani, od katerih
imajo sedanje ime, staro jim je bilo Lehi. Do združitve
s sosedno Litvo l. 1386 težili so na zapad, torej razšir-
jali so svoje plemstvo in državno moč daleč na vzhod
čez celo Belo- in velik del Maloruske (Podlehje, Vo-
linij, Podolje, Ukrajino.) Sredi XVII. stoletja so bili na
višku svoje državne moči, z odpadom Ukrajine k Ve-
liki Rusiji pričinja se njih moč rušiti do l. 1772, ko je
sledila prva delitev njih države med Prusko, Rusko
in Avstrijo.

Na Dunajskem kongresu l. 1814/15 vstvarila se je
takozvana kongresna poljska država, ki je segala do
reke Bug in Njemen, kompaktno poljskega prebivalstva,
le v severnem kotu s kakimi 100.000 Litvini in med
Vjeprom in Bugom na vzhodu z okoli 300.000 Ma-
lorusi. Vsled ponovnih vstaj proti Ruski je kongresna
Poljska l. 1863 izgubila vsak sled svobode. L. 1912 je
ruska vlada odcepila od bivše kongresne poljske »Ho-
miščino (Chelmizczina) t. j. del Lubelske in Siedeiske
gubernije, na kateri prebivajo Malorusi, danes tako
sporna med Poljaki in Ukrajinci. Holmiščina je bila
pred delitvijo Poljske posebna dežela.

Ruska vlada je skušala Maloruse spraviti v pra-
voslovje nazaj, poljsko inteligenco in plemstvo, v ko-
likor se ni hotelo nloniti na Rusko je kruto preganjala,
kmete, popolnoma odvisne od veleposestnika, je sicer
hotela protežirati, a bala se je agrarne reforme. Pre-
bivalstvo ruske Poljske je od l. 1812 do 1912 naraslo
od 2.717.387 na 12.776.100, od teh okoli 7/4 milj. kme-
tov, 5 milj. meščanov in delavcev, med prvimi mnogo
židov: v Varšavi, od 800.000 prebivalstva 40%, v
Lublinu, 51%, v manjših mestih celo do 90%. Vsled
carinske meje proti Nemčiji, je industrija naglo rasla
tako, da je bila Poljska ob vojni agrarno pasivna, da-
jala je industrialne pridelke Rusiji, od nje prejemale
žito.

Nemčija je Poljake brezobzirno in po načrtu raz-
narodovala z razlaščenjem poljskega veleposestva in
naseljevanjem nemških kolonov, z vsiljitvijo nemščine v
vse šole od prvega razreda gori in prepovedjo poljske
materniščine v občevanju v šoli in v javnem življenju.
Od leta 1866 do 1911 razvlastila je Pruska preko 400.000
ha zemlje, ustanovila 450 nemških vasi s 150.000 na-
seljenci. Vsi predeli nemške Poljske so posejani z nem-
škimi jezikovnimi otoki.

V Avstriji so Poljaki od l. 1866. naprej uživali ne
le vso konstitucionalno svobodo, ampak jim je avstrijs-
ska vlada celih 30 let prepustila Galicijo s 3.518.854
Malorusi na polno razpolaganje. Poljska šlahta in inte-
ligenca je svojo moč izrabila za narodno in gospodar-
sko zatiranje. Za 50 let njih supremacije se je poljski
element med Malorusi povišal za celih 14%. Visoka
poljska aristokracija, poleg madjarske, vodila je av-
strijsko vnanjo politiko naperjeno proti Rusiji. V av-
strijskem parlamentu so Poljaki svojo pozicijo brezob-
zirno izkoriščali pod geslom »ne honorovo a zdrovo«.
Kakor so izrabljali slabotne avstrijske vlade, tako so
se naslonili, kadar jim je kazalo na slovenske stranke,
in jih često v usodepolnih trenutkih, zopet zapustili. Vsa
dolga doba nemškega liberalizma bila je mogoča le s
podporo poljske šlahte.

Socialna demokracija poljska bila je nacionalno,
protiruski vzgojena. Po izbornih vodjah (Daszynski)
prišla je tudi v avstrijski internacionali do velike
veljave.

Za vojno l. 1914 so pruski Poljaki ostali pasivni,
ruski so bili deljeni, eni za, eni proti centralnim drža-
vam, avstrijski šli so navdušeni v boj proti Rusom,
njih legijone sestavljali so inteligentje, meščanje in de-
lavci.

Obe vojujoči se sili sta se potegovali pridobiti
Poljake na svojo stran, obečaje jim samoupravo, poz-
neje tudi samovlado. Po ruskem porazu pri Gorlicah,
ko so Nemci zasedli zapadno-severni, Avstrija južno-
vzhodni del ruske Poljske, sta dne 5. novembra 1916
v Varšavi in Lublinu proklamirala slovesno avstrijski
general Kuk in nemški v. Beseler vzpostavitev Poljske.
Poljaki so prvi dar svobode deloma navdušeni, deloma
neverno sprejeli. Vsenemška stranka dala je takoj
duška svoji bojazni nad samostojno poljsko državo, ter
zahtevala zavarovanje Nemčije proti poljskemu kralje-
stvu ter vzdrževanje nemškega značaja poljsko-prus-
kih provinc. Deputacija poljskih veljakov je dne 30.
oktobra 1916 na Dunaju izjavila: »Poljska pripada za-
padu, zahteva lastno državo in kralja«.

Londonske ententne konference meseca aprila
1917 so proti nemško-avstrijski politik iPoljakom, Če-
hom in Jugoslovanom obljubili suverene države v pol-
nem obsegu historičnih mej.

Poljaki, Čehi in Jugoslovani so na to v avstrijski
parlament dne 28. in 30. maja 1917 stavili svoje dekla-
racijske zahteve. Ruski Poljaki so opustili Nemcem pri-
jazno stališče. Poljaki v Avstriji so se tesno oklenili
vlade. Poljska imela bi dobiti od nje svojega kralja.

Drugi ruski ter laški poraz dala sta Nemčiji in Av-
striji prosto roko na vzhod, prikazal se je znani no-
vemberski načrt: Poljsko vezati na Avstrijo, Litvo in
Kursko na Nemško. Ob splošnem protestu sta nemška
in avstrijska vlada načrt zatajili.

Prišel je breški mir z Ukrajino.

IZKAZ rojstev in umrljivosti v Ljubljani za čas od leta 1910. do 1917.

Leto	Prebivalstvo	Živo rojeni	na 1000 prebival- cev je živoro- jencev	umrli po starosti													umrli skupaj	od 100 umrlih je tujcev (%)	na 1000 prebival- je umrlo ‰/‰	od 1000 prebival- umrlo je domač ‰/‰	
				v 1 mesecu			v 1 letu			od 0-5 let			5—15 let	15—30 let	30—50 let	50—70 let					nad 70 let
				do mač	tuji	skup	do- mač	tuji	skup	do- mač	tuji	skup									
1910	41711	1063	25.5	32	36	68	73	67	140	169	101	270	50	110	232	328	228+2	1220	48.4	29.2	15.1
1911	41946	1012	24.1	63	24	87	161	52	213	230	78	308	55	150	250	315	216+1	1295	46.0	30.9	16.7
1912	42415	1006	23.7	48	33	81	114	56	160	133	69	202	34	140	233	278	234+1	1122	46.9	26.5	14.1
1913	42904	1008	23.5	45	26	71	120	48	168	172	69	241	27	110	216	279	216+1	1090	45.9	25.4	13.8
1914	49309	1064	24.5	44	21	65	124	44	168	180	66	246	23	188	214	242	235+7	1155	43.9	26.6	14.9
1915	49695	995	19.9	47	25	72	146	45	191	188	69	257	37	155	219	275	220	1123	32.8	22.6	15.0
1916	50376	953	19.1	43	27	70	125	60	185	183	96	279	56	99	254	306	268	1262	35.8	25.2	16.1
1917	50376	836	16.6	26	33	59	*98	57	155	**159	118	277	70	136	212	366	**344	1405	39.8	28.1	16.9

* v petletju 10/14 povprečno 118.

** v petletju 1910/14 povprečno 177.

* v petletju 1910/14 povprečno 226.

** v petletju 1910/14 povprečno 14.9 ‰/‰.

neprestano na jeziku, preiskusili nje pomen na svoji koži. Saj je država dovolj tolerantna in nudi vsakemu državljanu priliko, da živi po čednosti vzdržnosti, če se le hoče ravnati po milostnih določbah zakonodaje. Le 14 dni živite po postavnih živilijskih racijah — in pojem »vztrajanje« bo jasen in vas prisilil k pre-mišljevanju.

Pridigarji o »vztrajanju« naj poskusijo enkrat izhajati s temi-le prejemki:

Za 14 dni:

1/2 kile koruzne moke	K —39
3/4 „ sladkorja	1-20
1/4 „ ovsenega riža	—24
10 dek masti	3-20
6 „ surovega masla	—60
1/4 kile mila	5-—
2 jajci	1-32
1 kos toaletnega mila	4-—
skupaj	K 15-95

Prepričani smo, da bi prišli »vztrajanje« do takega telesnega in duševnega razpoloženja, ki ga označuje graški predrzen meščanski časnik kot »boljševicizem«.

Politični pregled

— **Ratifikacija mirovnega sklepa med centralnimi državami in Rusijo.** »Nouveliste de Lyon« poroča iz Moskve: Moskovski sovjet je sprejel odobritev mirovne pogodbe s centralnimi državami z velikansko večino. Iz tega uspeha glasovanja se da sklepati na gotov uspeh vlade ljudskih komisarijev na kongresu sovjetov v Moskvi. »Petit Journal« poroča, da je povzročil preobrat v Moskvi govor Ljenina. Ljening je razložil v Moskvi vzroke, zakaj da mora skleniti Rusija mir. Na brzojavno vprašanje se je izreklo od 195 sovjetov 110 sovjetov za odobritev miru. Izmed najbolj tehtnih in uvaževanja vrednih vzrokov, ki jih je bil navedel Ljening, je ta, da je ruska armada popolnoma desorganizirana.

— **Opustitev diplomatskih zvez med Zedinjenimi državami in Bulgarijo.** Iz Washingtona je dospela vest, da odide bolgarski poslanik Zedinjenih držav 14. t. m. na dopust v Florido. Politični krogi so mnenja, da pomeni poslanikovo odpotovanje bližnjo opustitev diplomatskih zvez med Zedinjenimi državami in Bulgarijo.

— **Prepovedan češki shod.** Češka demokratska konstitucionalna stranka, ki obsega vse praške češke stranke, je napovedala za ponedeljek 11. t. m. shod na Sofijskem otoku, kjer naj bi se praznoval spomin na znani praški shod v Wendelsbadu 11. marca l. 1848. Na tem shodu, ki se je vršil ob času dunajskega gibanja leta 1848., so zborovalci razvili program češke ustave. Kakor poročajo »Narodni Listy«, je praško policijsko ravnanje to shod prepovedalo.

— **Volilna reforma na Ogrskem.** Iz Budimpešte se dne 12. marca poroča: Za jutri določena seja odseka za volilno reformo se ne bo vršila, ker se ministrski predsednik dr. Wekerle, vodja vladne stranke grof Julij Andrássy in vodja delovne stranke grof Štefan Tisza podajo danes zvečer na Dunaj, kjer jih kralj sprejme v avdijenci. Avdijenca teh treh državnikov je v zvezi z vprašanjem poravnave v zadevi volilne reforme.

— **Samostojna ogrska armada.** Na predvčerajšnji seji odseka za volilno reformo je poslanec Bakonyi interpeliral ministrskega predsednika dr. Wekerleja glede izjave avstrijskega ministrskega predsednika dr. pl. Seidlerja o ogrski armadi. Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil: Obžalujem, da se je vprašanje samostojne ogrske armade, ki je bilo že dospelo v štadij mirnega razpravljanja, zopet načelo. Seveda se ne morem identificirati z izjavo avstrijskega ministrskega predsednika, marveč vztrajam neizpremenjeno na stališču, da je uredba vprašanja samostojne ogrske armade zadeva, ki se ima urediti med kraljem in ogrskim narodom. Vprašanje samostojne armade smo kot kardinalno točko sprejeli v program. Samostojna organizacija ogrske armade se ima izvesti v ustavnem delokrogu Njegovega Veličanstva. In da se bo res izvršila, za to imamo zagotovitev. Seveda želimo, da se zadeva izvrši — zlasti v gospodarskem oziru — v sporazumljenju z avstrijsko vlado; a to ne pomeni, da bi organizacija ogrske armade bila odvisna od takega sporazumljenja. Na razpolago nam je svobodna odločitev.

— **Razgovor v Berlinu.** »Berliner Tageblatt« poroča, da so se sešli zastopniki rajhstagove večine v torek na razgovor. Zvečer je bil sprejel rajhskanceler voditelj strank in zbornično predsedstvo. Šlo je za takozvano vzhodna vprašanja, za novo kreditno predlogo in novo vojno posojilo v znesku 15 milijard. Pri razgovorih je bil navzoč tudi generalfeldmaršal Hindenburg. »Lokalanzeiger« izve, da je šlo v prvi vrsti za trgovska vprašanja, ki so v zvezi z mirovnim sklepom z Rusijo. Najbrže so se razgovarjali tudi o sedanjem stanju mirovnih pogajanj z Romunijo.

— **Pet kandidatov za en mandat.** Iz Berlina poročajo: Pet strank gre v boj za mandat umrlega neodvisnega socialnega demokrata Stadthagna v velikan-

skem volilnem okraju Niedebarnim. Socialni demokratje kandidirajo strokovnega tajnika Wissela, neodvisni socialni demokratje pa dr. Breitscheida; kandidati so še postavili konservativci, nacionalni liberalci in napredna ljudska stranka. Ta kandidira železniškega delavca Hoffmanna. Napredna ljudska stranka je priredila doslej nad 50 shodov in do 14. marca, do dneva volitve, jih priredi še dvajset.

— **Ofenziva proti Italiji.** Iz uradnega ameriškega poročila o položaju na italijanski fronti posnemajo ententni listi: Vedno bolj jasno se kaže, da namerava so-vražnik ofenzivo v gorskem ozemlju in da bo najbrže poskušal skoz dolino Lagarina vdreti v italijansko ravnino. Ameriški vojni minister pripominja k temu: Mi ostro opazujemo naraščajoče delovanje sovražnika. Dopisnik »Daily Telegrapha« poroča iz Milana: Vse avstro-ogrške železnice prevažajo čete z ruske fronte na italijansko bojišče. Opazovali smo čete 30 do 50 kilometrov za bojno fronto na raznih točkah. Težke topove prevažajo naprej. Mnogoštevilne baterije dovažajo z železnico v dolino Adige in v dolino Sugana. Avstro-ogrška armada se za transporte poslužuje tudi višjih železnic. General Kövess je prevzel poveljstvo enajste armade.

— **Francoske vohunske afere.** »Berliner Tageblatt« prinaša iz Ženeve sledeče poročilo: Francoski poslanec Lafont je interpeliral vlado zaradi afere v St. Etienne proti francoskim pacifistom. Francoska vlada silno napahuje to afero. Interpelacija zahteva pojasnilo o načinu, s katerim je pospeševala vlada reakcionarno propagando po časopisju. Ta propaganda je imela namen, da diskreditira delavski razred. »Humanite« poroča, da se vedno bolj razširja odpor republikanskih in delavskih organizacij proti postopanju Clemenceaujevemu, ki hoče afere ali iz posameznih poizkusov pacifistične propagande dalo signal za reakcijo proti zasledovalni blaznosti pariške vlade in pariškega časopisja. Takoj so se ustanovile v več kakor 100 francoskih mestih lige z namenom, da organizirajo odpor proti reakcionarni vojni. Pariško in lionsko socialistično časopisje je uvedlo preiskavo zaradi afere v St. Etienne. Preiskava je dognala, da je pariško časopisje napravilo iz navadne vohunske afere ali iz posameznih poizkusov pacifistične propagande velik izdajalski komplot. Tako so na primer aretirali v Lyonu nekaj dezertirjev, ki so prilepljali na zidove listke z napisom: »Doveli je mrtvih, živel mir!« Pariški monarhistični poslanec Pugliesi-Conti zahteva iznova v pismu na justičnega ministra, naj se prične kazenskopravno postopanje proti voditelju manjšinskih socialistov Longuetu, ki je hotel kot sotrudnik lista »Populaire du centre« pritegniti k sodelovanju člane nemške neodvisne socialistične manjšine kakor Haaseja, Liebknechta, Bernsteina in Kautskega. Socialistični voditelj Marcel Cachin piše o tej zadevi: »Ah res ni med vso našo vlado moža, ki bi si bil ohranil toliko hladne krvi in razuma, da bi pojasnil vsem tem ljudem blaznost njihovih denunciacij? Naša javnost, vsa nervozna vsled štirih vojnih let, res že ne ve več, kaj naj prične z vsemi temi škandali in izdajalstvi. Nezaslišano postopanje naše vlade je, da je pustila zastrupljati naše nesrečno prebivalstvo s to kampanjo.« Cachin pravi, da je vendar zasluga neodvisnih socialistov, ker so hoteli omogočiti, da pride Francija do besede.

— **Proces proti Jauresovim morilec.** Pariško državno pravdnštvo se zelo trudi, da bi zopet preložilo proces proti Jauresovim morilec. Predsedniku porotnega sodišča so bila predložena pisma morilca Villaina, ki naj dokažejo, da morilec ob času umora ni bil v popolni posesti svojih duševnih sil. Zastopnik Jauresove vdove, ki nastopa v procesu kot zasebna tožiteljica, je pa nato predložil pismo Villainovo, ki nasprotno dokazuje, da je morilec popolnoma normalen. Predsednik porotnega sodišča je odredil zato, da izrečejo strokovnjaki novo sodbo o duševnem stanju Villainovem. Od izrekov strokovnjakov bo odvisno, če prične proces v prihodnjem zasedanju pariškega porotnega sodišča ali ne.

— **Iz Italije.** Korespondenčni urad poroča: Vest o letalskem napadu na Neapol je napravila v Rimu globok vtisk, ki se izraža v listih v ostrih člankih z napisi »proti barbarom«. Letalci so poškodovali privatna poslopja v središču mesta. Doslej so dognali, da je 16 mrtvih in 14 ranjenih iz krogov civilnega prebivalstva. »Secolo« poroča, da je aretirani župan Rodigne zaradi protivojne propagande. »Corriere della Sera« poroča iz Rima, da je sklenila ruska vojaška misija v Italiji v sporazumu s poslanikom Giersom, da se razsketa je bila v Italiji od prvega vojnega leta dalje. Njena naloga je bila, da je tvorila vez med ruskim in italijanskim generalnim štabom, zlasti je pa skrbela za nabavo vojnega materiala. Ruska vojaška misija je sedaj likvidirala še vse čeče zadeve. K likvidaciji so pristopili zastopniki italijanskih bank, pri katerih je bilo deponiranih več milijonov ruskega denarja. Ti zastopniki bodo varovali interese italijanskih dobaviteljev Rusiji. Najbrže se razpustita tudi ruski vojaški misiji v Londonu in Parizu.

— **Amerika in Japonska.** »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Londona: Ameriški listi poročajo,

Vztrajati?

V zadnjih treh letih ni bilo v odličnih krogih ne govora ne napitnice, kjer bi bila manjkala ta opominjevalna beseda. Tako lahko je izreči besedo po dobrem kosilu, dokler želodec še ni pričel prebavljati, kakor je tudi prijetnejše voditi vojno za gorko pečjo in polno skledo, kot zunaj v strelskih zakopih.

Vztrajati! Ve-li kdo, kaj se pravi vztrajati za tiste, ki občutijo vso grozoto in težo vojne na svoji koži? Le pomislimo na družino z osmimi ali desetimi osebami, ki je izgubila očeta na bojišču, ali na stare ljudi brez zasluzka, katerim je zagrnil grob zadnjo nado in oporo, in kamor bi legli najraje sami.

Vztrajati! Da, more se to prisiliti! Toda ne bodimo slepi za neizprosne posledice, ki se izcimijo iz splošnega hiranja ljudskih teles. Pač moremo vztrajati, ne da bi videli, da slabi življenjska moč in da je potomstvo v nevarnosti za svoje življenje in zdravje. Lahko zatismo oči pred vsem tem in poslušamo tiste zdravniške, ki pravijo, da slabo hranjenje ne povzroča nobenih posledic. Te pa so kljub temu in so zlasti nevarne doraščajoči mladini, ker pripravlja slabo hranjenje za tuberkulozo prav ugodna tla. Kal te bolezni se je razpasla med vojsko posebno v naših velikih mestih. »Potrebujemo ozemlja za naseljevanje«, vzklikajo gotovi krogi. In zbog tega pridigajo za vojno do skrajnosti. Če bomo pa potrebovali ozemlja za naseljevanje tudi še potem, ko bo ljudstvo decimirano in nezmožno, obdelovati zemljo, ker bo njegova moč uničena za stoletje, o tem se ti krogi ne vprašajo.

Vztrajati! Morebiti bi ne bilo slabo merilo, če bi oni brezmiselnosti, katerim je ta beseda

da je bilo stališče Zedinjenih držav napram nastopu Japonske v Sibiriji zelo negotovo. Člani japonskega poslanstva izjavljajo, da so v Tokiju vse vprašanje natančno premotili. V tem trenutku niso čete na potu in tudi pred razgovorom med Ameriko in Japonsko ne odidejo čete. Japonska vlada ne odpošlje nobenih čet v Sibirijo, dokler ne pritrjuje aliranci in Zedinjene države. Amerika se sicer ne ustavlja japonski ekspediciji v Sibirijo, tudi ne protestira proti njej, a ne soglašajo z njo. Če je japonsko ljudstvo razumno, mora uvideti, da ima voliti med imperializmom in uresničenjem idealov, zaradi katerih se udeležuje Amerika vojne. Japonska ima odločitev sama v oblasti. Severna Amerika, Južna Amerika in Avstralija so molčeči gledalci. Vsled teh okoliščin leži na angleškem časopisju nezmerena odgovornost, ker spodbuja Japonsko, naj nastopi pot, ki jej pa v novem svetu ne pridobi prijateljev. Noben dobitek ne bi mogel oškodovati Japonske, če bi izgubila prijateljstvo novega sveta.

— **Amerika in ententa.** Nevtralni listi poročajo, da namerava angleški ministrski predsednik Lloyd George odpotovati v Ameriko, da neposredno stopi v stik s predsednikom Wilsonom. Zlasti vprašanje japonske intervencije v Sibiriji je pokazalo globok prepad med nazori Amerike in zapadnih držav, vsled česar smatra Lloyd George razgovor z Wilsonom za neobhodno potreben.

— **Konferenca v Londonu.** »Tribuna« poroča, da so se sešli zastopniki Anglije, Zedinjenih držav, Francije in Italije v Londonu na konferenco, na kateri se posvetujejo, kako bi se odpravilo pomanjkanje ladijskega prostora.

— **Nova konferenca alirancev.** »Corriere della sera« je od poučene strani izvedel, da se v Londonu v kratkem sestane nova konferenca alirancev.

— **Nov list boljševikov.** Petrograški dopisnik »Daily Telegraph« poroča, da je ustanovila vojna stranka boljševikov nov list z imenom »Komunist«. List agitira za revolucionarno vojno. Voditelj te skupine boljševikov je moskovski boljševik Buharin, ki je bil doslej najintimnejši Ljeningov prijatelj. Ljening pa nastopa v svojih listih »Pravda« in »Izvestia« zelo energično za odobritev mirovne pogodbe s centralnimi državami.

— **Wilson kongresu sovjetov.** Reuterjev urad poroča iz Washingtona: Predsednik Wilson je amerškemu konsulu v Moskvi poslal naslednjo brzojavko: Spričo kongresa sovjetov se poslužim prilike, da sporočim iskrene simpatije ljudstva Združenih držav v trenutku, ko se je urinila nemška oblast, da ustavi boj za svobodo, da razširi svoj uspeh in da postavi nemške želje na mesto ciljev ruskega naroda. Žal vlada Združenih držav ne more neposredno pomagati, želi pa, da bi mogla priskočiti učinkovito na pomoč. Po kongresu sporočam ruskemu narodu zagotovilo, da bo vlada Združenih držav porabila vsako priliko, da Rusiji še enkrat zagotovi popolno suvereniteto in neodvisnost v lastni deželi ter ji pripomore zopet do velike vloge v življenju Evrope in sveta. Ljudstvo Združenih držav se živo zanima za poskus ruskega naroda, da se osvobodi vsake stare avtokratične vlade in da postane gospodar svojega lastnega življenja.

— **Romunsko aspiracije na Besarabijo.** Z Dunaja poročajo: V merodajnih krogih se romunske aspiracije glede Besarabije načelno ne odklanjajo, v kolikor se iste tičejo ozemlja z romunskim prebivalstvom.

— **Romunski minister za zunanje zadeve.** Dosedanji romunski poslanik v Londonu, dr. Misu, ki je prišel predvčerajšnjem iz Pariza v Berlin, je obiskal avstro-ogrškega poslanika v Berlinu barona Musulina. Dr. Misu odpotuje iz Berlina na Dunaj, z Dunaja pa na Romunsko, kjer prevzame v ministrstvu Averescu mesto ministra za zunanje zadeve.

— **Kitajska pred novo krizo.** »Morning Post« poroča iz Tientsina, da se na Kitajskem pripravlja nova kriza. Predsednik republike namerava odstopiti, ker je njegovo stališče omajano. Za skupno postopanje Japonske in Kitajske v Sibiriji je v teh razmerah malo upanja.

Dnevne beležke.

— **Naša prehrana.** Na predvčerajšnji seji sveta za ljudsko prehrano je vodja urada za prehrano, dvorni svetnik Paul, v svojem govoru med drugim izjavil: O zalogah seveda ne more biti govora. Živimo iz rok v usta. Dokler ostane položaj tak — in pred novo žetvo ni pričakovati izpremembe — vidim glavno nalogo urada za prehrano v tem, da se z neko elastičnostjo prilagodimo obstoječim razmeram. Z državnimi odredbami se bo le kolikor mogoče malo delovalo. Če pa se izda kakšna naredba, potem se mora tudi uveljaviti neglede na politične, nacionalne ali osebne obzirnosti. Glede uvoza iz Ukrajine je dvorni svetnik Paul svaril pred prevelikim pričakovanjem, zlasti glede dobe večjega uvoza. Pač bodo najbrže v kratkem omogočeni manjši transporti; z uvozom velikih množin žita pa se bo moglo še le čez več tednov pričeti. Da se pokrije splošna potrebščina glede krompirja v izmeri 12.000 vagonov, se bo morala zmanjšati kvota pridelovancev.

— **Zdravstveno stanje** mestne občine ljubljanske od 3. do 9. marca: Novorojencev 26, mrtvorojena 2, umrlo

je 20 oseb in sicer 12 domačinov in 8 tujcev. Vsled griže je umrla 1 oseba, vsled jetike 3 domačini in 3 tujci. Za tifusom je obolel 1 vojak, za grižo 1 domačin in 1 vojak, za difterijo 1 domačin.

— **Znamenje demokratične dobe.** V »Slov. Narodu« ponuja županstvo v Tomišlju 17 letno siroto, ki je dovršila 8 razredov ljudske šole in govori hrvaščino in italijanščino, v službo. Svoj klasičen spis končuje tako-le: »Zato je dekle sirota, izročena domovini občini v oskrbo, kjer čaka usmiljenih ljudi, da ji ponudijo košček kruha«.

— **»Slov. Narodu«** v album. Poslanca V. Klofač in Střibny sta ustanovila list, ki se imenuje »Pondělnik« in je prvič izšel 11. marca t. l. V tem listu je manjzanimih precej resnic o novi češki državnoopravni demokraciji in njenem glasilu Nar. Listy. Zlasti se z vso odločnostjo postavlja proti tonu, ki so ga uveli Nar. Listy — proti tonu, ki kaže le nase in na svojo edino »narodno« pravo in voljo. Doslovno piše Pondělnik tako-le: »Baš ta list (Nar. Listy), ki se vsak dan kar zasope samega ogorčenja nad nasilstvom, ki ga vršijo boljševiki v Rusiji, vrši pri nas pravcato politično tiranijo, sedaj samo v časopisju, ali tako, da nam dovolj prorokuje kako bi izpremenil svojo častnikarsko zajedljivo strogost v ono, ki je oprta na silo in moč«. — Pri nas velja to v polni meri za »Slov. Narod« kakor bi češki »Pondělnik« v Ljubljani izhajal. Seve, razumljivo je to, ker naš »Slov. Narod« kopira češke — »Nar. Listy«.

— **»Slovenski Narod«** je, kakor smo pričakovali, priobčil iz »Demokracije« famozno. »Pojasnilo«, ki se tiče našega strankinega zbora. Izjavljamo, da je to pojasnilo popolnoma neresnično in soedr. Golouha naravnost blamira. Ne bomo polemizirali, pravimo le: Res je, da je soedr. Golouh govoril v imenu »Omladine« in je to pri vsakem stavku izrečno naglašal. Če ga »Omladina« ni pooblastila, je njena stvar, pač pa je prvi dan sedela okrog njega. Res je, da se je soedr. Golouh strinjal s politično resolucijo in zanj glasoval. Predlagal je le spremembe, in sicer tam, kjer je zahtevala mir z Rusijo, da naj se izreče za splošen mir. Nadalje je zahteval, naj se spremeni, tam kjer je poudarjala imperializem Italije, naj se dostavi še: Francije, Anglije itd. Zahteval je še nekaj drugih stilističnih popravkov, ki so bili deloma sprejeti. Nadalje je soedr. Golouh izjavil, da je »Omladina« za bistvo deklaracije.

Tako je govoril soedr. Golouh in tako smo mi poročali. Če je mož, mora to potrditi, in Demokracijo postaviti na laž. Prav radi njegovih izjavljanih smo ga vpraševali: Kaj pravzaprav hočejo »Omladini« s svojo opozicijo. — Sicer pa: »Narod« naj le ponatiskuje, saj je pisano — zanj.

— **Špeh za V. okraj** v Ljubljani. Pišejo nam: Čudna je res mestna aprovizacija. Prvi okrajji so dobili po 1 kg špeha za 9 kron, drugi okrajji po pol, potem po ¼ po 16 oz. 20 kron. Naš peti okraj mora že plačati 28 K za kilo špeha. Koliko bo neki veljal špeh za zadnji okraj?! — Ali ne bi bilo mogoče stvari tako urediti, da bi dobili vsi enako po enaki ceni, ali pa naj bi se uredilo vsaj tako, da bi razlike ne bile preveč občutne. Vemo, da je danes težko aprovizacijsko delo, ali — take-le razlike so le prehude.

— **Člani Voine Zveze dobe** moke v mesecu februarju izven Ljubljane: rudarji po 300 gr. na dan, njih svojci 165 gr. — delavci vojne industrije in tovarni 265 gramov, njih svojci 165 gr., ostali člani pa na 4 kg 25 dkg na mesec. Dobil se bo glavno koruzna moka in koruzni zdrob, skoro ¾ bo koruzne, ¼ pa pšenične. Vsaka oseba pa dobi ¼ kg testenine, ki se vračuna v gorenjo množino.

— **Rajoniranje mesa.** Jako žalostno je dejstvo, da se morajo žene in otroci nastavljeni za meso že ob 2. zjutraj. Mesarji odpro ob 6. in začno razprodajati — prvi, ki pride na vrsto, čaka 4 ure. In dogaja se, da čaka žena ali otrok po štiri do pet ur, pa ne dobi ničesar. Ali je to treba? Mestna aprovizacija hoče rajonirati stranke. Zadnji čas je. Ali rajonirati se pravi, urediti tako, da ne sme nihče jemati mesa pri dveh ali treh, temveč samo pri enem mesarju. V Ljubljani sekajo meso mesarji, mestna aprovizacija ter Dež. mesto za klavno živino. Mestna aprovizacija in »Dež. mesto« imata meso na karte. Dosedaj so imetniki teh kart tudi drugod lahko dobili meso, tako, da so nekateri imeli in imajo mesa dovolj, drugi pa nič. Kakor je razdelitev kruha kontingentirana,

tako naj bo tudi razdelitev mesa, in to vseh vrst. Ne le govedina, ampak tudi ovčje, svinjsko in telečje meso! Napravi naj se tako, da ne bo gnječe in nastavljanja. Že sedaj pa naj se prepreči in prepove nastavljanje. Otroci vstajajo ob dveh, treh ali štirih in stojijo pred mesnico ter čakajo. Prosimo, da se to takoj uredi, da ne bo prepozno!

— **Dva koncerta** »Glasbene Matice« sta se vršila minolo soboto in nedeljo v Ljubljani: Sodelovala je tudi gospa Arko, hčerka župana g. dr. Tavčarja. Za ljubljansko razpoloženje je zanimivo poročilo, ki je o tem objavljeno v »Slov. Narodu« — zanimivo pa tudi ono v »Slovincu«. Prvi je navdušen. Drugi pa piše: »g. Pipa Arko-Tavčarjeva je nastopila toda ne v koncertu. Za tem blagodnečem in sladke spomine vzbujajočem naslovom se je skrivalo in porogljivo hohotalo nekaj drugega, nekaj, kar je mogoče mehote, spominjalo na priljubljene »koncerte« g. Imre Polakove. Kar nas je že takrat neprijetno dinnilo, ono izvirno pačenje sabo, sicer malo omiljeno, pa vse eno orislovenskih narodnih pesmi, smo imeli tu pred ginalno«.

— **Za kruh prosijo.** Očividec, ki se je vračal z dopusta iz begunskega tabora v Bruku na L. nam piše, da je videl na dunajski postaji trope civilnih ljudi, med njimi otrok, ki so solzeč se, prosili vojake kruha. Toda vojak jim ne morejo pomagati. Dopisniku se je zdel ta prizor mil. Enake prizore je videl tudi v Pulju.

— **Da, vojna je,** ljudje morajo mnogo pretrpeti.

— **Poskušaj samomor** restavraterke. V nekem zagrebškem hotelu se je predvčerajšnjem poskušala zastrupiti 32 let stara gospa Marija Rudolf, posestnica znane zagrebske restavracije. Prepeljali so jo v bolnico, a je malo upanja, da ostane pri življenju. Njen mož se nahaja že dve leti v ruskem ujetništvu. Vzrok poskušene samomora ni znan.

— **Kako je na Dunaju?!** »Del. Listy« poročajo v dopisu, ki ga jim je poslala delavska žena: »V soboto sem čakala na meso v vrsti na Thaliastasse od 9. zjutraj do pol 3. pop. Dobila nisem nič. Pa tudi one niso nič dobile, ki so se postavile že ob 4. zjutraj. To pa zato, ker so se mnogi postavili v vrsto že v petek ob pol 6. zvečer. Čakale smo na — **konjsko** meso, ki stane 1 kg celih osem kron. Ena moja znanica je čakala v vrsti na košček konjskega mesa 28 ur«. Kaj — tako se pravi »vztrajati« durchhalten.

— **Umrli** je včeraj po daljšem hiranju v 52. letu starosti član tiskarske organizacije Josip Longyka, črkostavec v Zvezni tiskarni v Ljubljani. Pogreb bo v petek ob 2. popoldne iz hiše na Prulah št. 6, N. v m. p.!

— **Popravek.** V včerajšnji številki je tiskarski skrat napravil več napak, ki jih je treba popraviti ker kvarijo zmisel. V članku »Obletnica« je v prvi koloni, 10. vrsta, natiskano: »Kakšen pogovor je bil« — stati bi moralo: refren pogovorov je bil. V notici: »Demokracija« se ima v 18. vrstici glasiti konec stavka tako: »Ki ji je razredno zavedno delavstvo zelo neljubo«. Zadnji stavek t enotice pa se ima glasiti: »Da nik je znani agitator pokojno N. D. O. v Ljubljani — gosp. R. Juvan — ne bo blagohotno presojal, je jasno, in s tem je povedano vse.« — To smo morali popraviti, ker je zlobni tiskarski skrat dal — zlasti zadnjemu stavku popolnoma napačen zmisel.

Voina.

Dunaj, 13. marca. (Kor. urad.) Uradno se razglša: Avstro-ogrsko čete stoje pred Odeso. V Benečiji sta dva avstro-ogrška letalska oddelka kot povračilo za sovražne napade italijansko letalsko postajo v Mestre napadla z bombami. Napadla sta štiri sovražne oddelke, ki so se ravno pripravljali za polet ter jih z višine 300 do 500 metrov obmetavala z bombami. Letalska naprava se je zrušila. Na povratku so naši letalci bombardirali tudi Treviso in sovražne jarke ob Piavi. Na tirolski fronti je nadporočnik Linke premagal 20. naprotnika v zračnem boju.

Berlin, 13. marca. Wolffov urad poroča iz glavnega stana: **Zapadno bojišče.** V nekaterih odsekih zvečer topovski boji. Izvidno delovanje je bilo živahno. Odbijajoč belgijski sunek smo ujeli 1 častnika in 30 mož. Z naših podjetij pri Zovnebeke smo dovedli 23 ujetih Angležev in Portugalcev. V Champagni so pruske kompanije napadle francoske jarke vzhodno Prosenesa ter ujele 90 Francozov. Pri izvidnem delovanju v zraku je prišlo do ostrih bojov. Sestrelili smo včeraj 19 sovražnih letal in 2 privezna baiona. **Vzhod.** Nemške in avstro-ogrsko čete stoje pred Odeso. Na macedonski fronti živahno artilerijsko delovanje pri Makovem in v loku Černe. Z ostalih bojišč nič novega. — Ludendorff.

Berlin, 13. marca zvečer. Nemške čete so zasledile Odeso.

Državni zbor.

Na Dunaju, 13. marca.

Poslanska zbornica je sprejela danes predlogo, ki ureja in izboljšuje prejemke duhovništva. Naučni minister Cwiklinski je povedal, da se vsled izboljšanja duhovniških plač poviša postavka za plače duhovništva od 14.153.700 kron na 20.185.000 kron. Od te vsote odpade na katoliško cerkev 19.058.600 K in na grško-vzhodno v Dalmaciji 126.460 K. Podporni paval protestantskim cerkvam se zviša na 800.000 kron. Minister je tudi izjavil, da se je vlada le težko odločila za to, da stopi izboljšanje plač že s 1. januarjem 1918 v veljavo, ker bo veljalo to okroglo 10 milijonov kron. Temu ugodí vlada le pod tem pogojem, da se odtegnejo draginske doklade za drugo polletje 1917/18 od definitivnih doklad. Za predlogo so glasovale vse stranke, tudi nemški radikalci, razen socialnih demokratov vseh narodnosti. V debati je med drugimi govoril tudi nemški socialni demokrat Hillebrand. Izjavil je, da žele tudi socialni demokratje, da dobi duhovništvo take življenske pogoje, ki odgovarjajo človeškemu dostojanstvu. Vendar pa so naziranja, da nima država nobenih obveznosti, da bi plačevala duhovništvo iz lastnih sredstev. Socialni demokratje žele, da naj oskrbuje država sama matrike. Tudi šola naj postane državna zadeva. Zahteva, da se ustanove verske občine, govori o položaju kaplanov in nižje duhovščine. Če tožijo kaplani o bedi in stiski, naj se ravna po zgledu delavstva in naj vodijo razredni boj proti onim, ki jih zatirajo. Država mora izpolnjevati drugačne naloge, kakor pa plačevati duhovščino. Češki socialni demokrat dr. Soukup, ki je bil govornik proti predlogi, izjavi, da socialni demokratje ne morejo glasovati za predlogo, ker zahteva njihov program ločitev cerkve in države. Nato je govoril o slabih prehranjevalnih razmerah v Pragi. Ta njegova izvajanja so razburila Wolfa tako, da je pričel kričati. Nastal je tak hrup, da je bilo treba sejo prekiniti. Končno je predlagal Seitz naj se preide predloge za izboljšanje duhovniških plač na dnevni red. Ta predlog je bil odklonjen, sprejeta pa prejeta pa predloga. Poslanec Jarc predlaga nujno interpelacijo glede pomladanske setve. Glasovanje o tem predlogu se je preložilo za prihodnjo sejo, ki bo jutri.

V **brambnem odseku** je hotela podati vlada danes izjavo, ki naj bi zagotovila strankam, da se odpustita oba najstarejša letnika črnovojnikov. Ta načrt je morala vlada opustiti, ker se je izkazalo, da njena zagotovila ne zadovoljujejo opozicijo, ki hoče odreči priznanje odredbi po § 14, ki razširja črnovojniško dolžnost do 50. leta. Ministrski predsednik je začel zato z najvišjimi vojaškimi mesti nova pogajanja. Vlada pričakuje, da bo že jutri lahko podal poslnski zbornici točna zagotovila, da se črnovojniška dolžnost polagoma zniža. Namesto cesarske odredbe o črnovojniški dolžnosti namerava predložiti vlada zakon, ki znižuje avtomatično črnovojniško dolžnost.

Na današnji seji brambnega odseka je bil vložen predlog, zahtevajoč, da se izpremeni cesarska naredba o črnovojniški dolžnosti v zakon, ki naj določuje črnovojniško dolžnost le do 42. leta. Ostali letniki naj se odpuste.

V **odseku za prehrano** je podal predsednik Paul pojasnila glede vprašanja o uvozu živil in krmil iz Ukrajine. Pogajanja z Nemčijo glede uvoza posameznih predmetov so dovedla do zedinjenja glede ključa, ki je za uvoz žita 1:1, za uvoz ostalih živil pa 6:4. Možno bo, da pokrijemo z uvozom potrebe živil in krmil do jeseni. Da se izvede uvoz, sta se ustanovili dve uvozni mesti, eno v Brajli ob Črnem morju, drugo v Lvovu, obe pod vojaškim vodstvom. Uvoznemu mestu v Lvovu so prideleni zastopniki poedinih central. V soboto odide v Kijev posebna komisija, ki sklone pogodbe glede uvoznega blaga, cen, načina dobave i. t. d.

Nemško nacionalni poslanci so vložili interpelacijo glede pobiranja podpisov za jugoslovansko deklaracijo. — Poslanec dr. Korošec je sestavil spomenico, kjer razlaga stališče Jugoslovancov in Čehov glede reformne ustave. Odklanja udeležbo pri razpravah v ustavnem odseku, če predloži vlada načrt, ki ne odgovarja načelom majske deklaracije.

Zadnje vesti.

Poljsko vprašanje in nemški državni zbor.

Berlin, 13. marca. Glede razgovorov med zastopniki večine nemškega državnega zbora in poljskimi strankami poroča »Berliner Tageblatt«: Uspeh pogajanj obstoji v tem, da se izrecno prizna zapadna meja poljske države tako, kakor je obstojala pred vojno. Načelno se nadalje priznava pripravljenost, da se prično pogajanja glede pristopa poljske države k srednjeevropski zvezi. Nasprotno pa stranke večine državnega zbora brez vladnega odobrenja niso voljne delovati na to, da bi se v protislovju z zahtevami Vsenemcev Nemčija odrekla vsaki aneksiji poljskega ozemlja in da bi se poljski protest glede holmskega vprašanja

čim najbolj upošteval. Poljski državi pa se naj da možnost razširiti se na vzhod v smeri proti Belí Rusiji. Vsekako pa so med Berlinom in Dunajem potrebna nadaljnja pogajanja glede poljskega vprašanja.

Ogrski dopisnik »Arbeiter-Zeitung« aretiran.

Dunaj, 13. marca. Budapeštanski dopisnik »Arbeiterzeitung«, Josip Diner-Denes, ki sedaj kot glavar bloka za volilno reformo vodi boj proti justičnemu ministru Vaszonyiju, je bil baje zaradi pacifističnega delovanja med ogrskim dijaštvom aretiran.

Delavska stavka v Budimpešti.

Dunaj, 13. marca. Privatne brzozavke iz Budimpešte poročajo, da je med tamošnjim delavstvom izbruhnila zopet stavka, ki se naglo širi. Popoldne je bila brzozavna zveza z Budimpešto prekinjena.

Letalski napad na Neapel.

Lugano, 13. marca. Vojni minister je poveljnika letalske obrambe v Neaplu Fogio odstavil ter odredil strogo preiskavo. Prebivalstvo je vsled zračnega napada zelo prestrašeno in razburjeno. Pogreba žrtev se je udeležila ogromna množica ljudstva. V Rimu je napad napravil velik vtis. Vlada je ukrenila odredbe proti morebitnim zračnim napadom.

Nemški letalci na Angleškem.

London, 13. marca. (Uradno.) V zadnji noči so nemške zračne ladje napadle obrežje grofije Yorkshire. Ubitih je bilo 20 oseb in 40 oseb ranjenih.

Položaj v Rusiji.

Stockholm, 13. marca. Prvi angleški legacijski tajnik Lindley, ki je po 14 dnevni čudoviti vožnji z osobljem angleškega poslanstva v Petrogradu došel včeraj v Stockholm, je izjavil, da bo premestitev vlade v Moskvo Ljeningovo stališče zelo utrdila. Ljeningin je edina močna vodilna sila. Vsi drugi so le njegovo orodje.

Japonska se še ni odločila.

Tokio, 13. marca. (Agence Havas.) V zbornici poslancev je vprašalo nekoliko poslancev, je-li so zavezniki zaprosili, naj odpoljšje Japonske čete v Sibirijo. Minister vnanjih zadev Motono je vprašanje zanikal in pripomnil, da pogajanja še niso končana. Razgovor o zadevi bi bil neumestno. Nek opozicionale poslanec je izrekel obžalovanje, da vlada v tako kritičnem trenutku nima zaupanja do poslancev, ter se je izjavil za intervencijo v Rusiji, pri čemer pa bi se moralo zelo previdno postopati. Ministrski predsednik Terauchi je izjavil, da glede intervencije v Sibiriji še ni padla odločitev.

Aprovizacija.

Prodaja kislega zelja. Stranke V. okraja prejmejo kisló zelje na izkaznice za krompir v četrtek, 14. t. m. in v petek, 15. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je ta-le red: v četrtek, 14. t. m. popoldne od 2. do 3. štev. 1 do 200, od 3. do 4. štev. 201 do 400, od 4. do 5. štev. 401 do 600. V petek, 15. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 601 do 800, od 9. do 10. štev. 801 do 1000, od 10. do 11. štev. 1001 do konca. Vsaka oseba dobi 2 kg. Kilogram stane K 1.50.

Kisló zelje za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo kisló zelje na izkaznice za krompir v petek, 15. t. m. in v soboto, dne 16. t. m. pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: v petek, 15. popoldne od 2. do 3. štev. 1 do 200, od 3. do 4. štev. 201 do 400, od 4. do 5. štev. 401 do 600. V soboto, 16. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 601 do 800, od 9. do 10. štev. 801 do 1000, od 10. do 11. štev. 1001 do 1200, popoldne od 2. do 3. štev. 1201 do 1400, od 3. do 4. štev. 1401 do konca. Vsaka oseba dobi 2 kg. Kilogram stane K 1.50.

Krušne komisije bodo uradovalé v petek dne 15. marca od 8 do 1 ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in moko.

Člani vojne zveze dobe le krušne in močne izkaznice, katere imajo samo mestni pečat in so brez številke v krogu. Štampilja »vojne zveze« se ne bode več natisnila na karte, ker zadostuje le mestni pečat.

Pekom in prodajalcem kruha se strogo naroča, da ne smejo na nove rodbinske izkaznice, ki se bodo izdajale v petek, oddati nobeni stranki več kruha, ako nima na rodbinski s *rnilom napisano svoje ime in priimek. Rodbinska izkaznica, na kateri bi bil podpis radiran, je neveljavna. Ker se te rodbinske izkaznice izrabljajo tako pri nakupu kruha kakor tudi pri nakupu mesa in drugih živil, je ta odredba nujno potrebna ter so za nje točno izpolnitev soodgovorni prodajalci pruha. Tudi meso in druga živila se ne bode oddajalo na rodbinske izkaznice, ki ne bodo od strank podpisane s črnilom. Isto velja za člane vojne zveze. Če bo vsled neizpolnitve tega trpela kaka stranka škodo, naj pri-

piše posledice sama sebi — ker mestni magistrat v tem oziru ne dovoli prav nikakih izjem.

Meso za železniške uslužbence. Mesarji se opozarjajo, da morajo železniški uslužbenci dobiti meso za sedaj le na rodbinske izkaznice, ker nimajo rdečih legitimacij. Te rodbinske izkaznice imajo natisnjen velik C. Razven tega morajo biti od strank podpisane s črnilom. Tudi mora biti razvidno iz legitimacij, koliko ima stranka rodbinskih članov, ker so sicer neveljavne. Za pravilno označbo rodbinskih članov je odgovorna uprava železniške aprovizacije.

Premogarji se pozivljajo, da takoj po končani prodaji predložé v mestni posvetovalnici odrezke za premog in sporoče, koliko jim je ostalo premoga.

Razno.

* **Kadilci, veselite se!** »Moravské Listy« poročajo, da vozijo kmetje iz gozdov kneza Liechtensteina (na Moravskem in na Češkem) 1500 meterskih stotov gabrovega in bukovega listja, ki so ga nagreblí na tleh in katerega bodo porabili za tobak. Plačujejo za en cent 5 K in navadno se lahko na en voz natlači do 10 centov. Torej »tobaka« bo dovolj....

* **Koliko moke potrebuje avstro-ogrsko prebivalstvo** vsak dan če bi oskrbeli vsaki osebi vsaj pol kile močnatih živil, (moke in kruha) nam pove tale račun: Prebivalcev imamo v monarhiji okroglo 50 milijonov; če bi dobil vsak prebivalec pol kile močnatih živil, bi potrebovali na dan 25 milijonov kil moke, to je okroglo 2500 vagonov, na mesec torej nekaj nad 75.000 vagonov.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

r. z. z. o. z.

sprejme dobroizvežbanega

uradnika ozir. uradnico.

Plača po dogovoru. — Opremljene prošnje je vložiti do 25. marca na upravni svet.

VABILO

na

redni občni zbor

Občnega konz. društva v Zagorju

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 17. marca 1918, ob 2. popoldne

v prostorih

Občnega konz. društva v Zagorju

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Računsko poročilo za leto 1917.
3. Poročilo nadzorništva.
4. Sklepanje o čistem dobičku.
5. Volitev treh nadzornikov in enega namest.
6. Interpelacije in vprašanja.

Ivan Vallant
načelnik.

Razglas.

Načelstvo Ljudske posojilnice v Ljubljani je soglasno sklenilo odložiti jamstvo dežele Kranjske.

Ker je deželni odbor kranjski z odlokom dne 18. februarja 1918 štev. 14160/17 pritrdil naši nameri, opozarjamo one vlagatelje, ki bi s prenehanjem deželne garancije ne bili zadovoljni, da lahko svoje vloge tekom 3 mesecev dvignejo.

Koncem leta 1917 so znašale vloge pri Ljudski posojilnici K 33,694.231.04.

V Ljubljani, dne 5. marca 1918.

Načelstvo Ljudske posojilnice.